

Hänvisning
13472/2022

Finansministeriet

Kontaktperson
Max Andersson

kirjaamo.vm@gov.fi
emilia.rajaniemi@gov.fi

Ärende

Utlåtande om arbetsgruppspromemorian för att förbättra informationsutbytet i den nationella verksamheten för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, som innehåller ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om som gäller effektivisering av informationsbytet i verksamheten för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism samt skyddandet av den nationella säkerheten.

Bakgrund

Finansministeriet har begärt utlåtanden av Landskapsregeringen och Lotteriinspektionen om arbetsgruppspromemorian för att förbättra informationsutbytet i den nationella verksamheten för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, som innehåller ett utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om som gäller effektivisering av informationsbytet i verksamheten för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism samt skyddandet av den nationella säkerheten.

Finansministeriet publicerade den 1 april 2022 en utredning om förbättring av informationsutbytet i den nationella verksamheten för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism och tillsatte utredningen som ett fortsatt projekt för arbetsgruppens mandatperiod den 1 augusti 2022–30 april 2023. Arbetsgruppens mandatperiod förlängdes genom ett ändringsbeslut till den 14 juni 2023. Arbetsgruppen har utarbetat en handlingsplan och ett utkast till regeringsproposition för att effektivisera informationsutbytet i den nationella verksamheten för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Syftet med förslagen i arbetsgruppspromemorian är att effektivisera informationsutbytet mellan myndigheter, övervakare enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) och rapporteringskyldiga. I utkastet till regeringsproposition föreslås ändringar och preciseringar i bestämmelserna om behandling av registeruppgifter om verkliga förmånstagare och uppgifter ur penningtvättsregistret för att säkerställa att registeruppgifterna är korrekta och aktuella och att dataskyddsbestämmelserna överensstämmer med kraven. Syftet med förslagen i

utkastet till regeringsproposition är också att avhjälpa de brister i skyddspolisens tillgång till information som kvarstod i speciallagstiftningen efter att skyddspolisens roll ändrades från förundersökningsmyndighet till underrättelsemyndighet när underrättelselagarna trädde i kraft. Dessutom ska arbets- och näringsministeriets tillgång till information effektiviseras genom att det till lagen om tillsyn över utlänningars företagsköp (172/2012) fogas en rätt att få uppgifter ur penningtvättsregistret för att skydda den nationella säkerheten. Utöver ändringarna i bestämmelserna föreslår arbetsgruppen ändringar i den praktiska verksamheten som effektiviserar informationsutbytet mellan myndigheter, övervakare enligt penningtvättslagen och rapporteringsskyldiga.

Lagstiftningsbehörighet

Ålandsdelegationen har i utlåtande nr. 15/16, 13.7.2016, diarienummer D 10 16 05 2, ansett att åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism utgör riksbehörighet. Enligt 1 kap. 2 § 1 mom. 10 och 19 punkterna i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 444/2017) tillämpas lagen på penningspelssammanslutningar, fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt Ålands landskapslagstiftning.

Ålands landskapsregering ska utöva tillsyn av efterföljandet av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism när det gäller förmedlingsrörelser som avses i landskapslagen (2019:68) om fastighetsmäklarverksamhet. Detta stadgas i 1 § 2 mom. i republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 500/2018).

Tillsynsbehörigheten på Åland enligt 7 kap. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) när det gäller penningspelssammanslutningar som avses i Ålands landskapslagstiftning samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningspel som tillhandahålls av dessa penningspelssammanslutningar har överförts från Polisstyrelsen till Ålands lotteriinspektion. Detta framgår av 1 § 1 mom. i republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 500/2018).

Landskapsregeringens- och lotteriinspektionens synpunkter

Landskapsregeringen och lotteriinspektionen välkomnar förslagen i arbetsgruppens promemoria för att förbättra informationsutbytet i den nationella verksamheten för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Enligt 36 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland är landskapet enspråkigt svenskt och ämbetspråket vid Ålands landskapsregering svenska. Enligt 38 § självstyrelselagen för Åland har rikets myndigheter en skyldighet att kommunicera med Ålands landskapsregering och Lotteriinspektionen på svenska. Enligt 32 § 2 mom. språklagen (FFS

423/2003) ska en tvåspråkig myndighets meddelanden, kungörelser och anslag samt annan information till allmänheten finnas på finska och svenska. Enligt 35 § 3 mom. språklagen ska myndigheterna i sin verksamhet förvalta landets språkkulturarv och främja användningen av båda nationalspråken samt att när omständigheterna kräver det ska det allmänna vidta särskilda åtgärder för att kulturella eller samhällliga behov som gäller nationalspråken tillgodoses.

Kvaliteten på det åländska arbetet gällande förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism är i hög grad beroende av att rapporter, analyser och annat material tillgängliggörs på svenska samt att för verksamheten relevant information kommuniceras på svenska i god tid. Detta bör anses centralt i utvecklingen av samarbetet mellan centralen för utredning av penningtvätt och svenskspråkiga övervakare enligt penningtvättslagen. I arbetsgruppens promemoria betonas att utbytet av information mellan tillsynsmyndigheterna på Åland samt myndigheterna och övervakarna på fastlandet bör utvecklas i praktiken.

Särskild uppmärksamhet bör fästas vid resurstilldelningen och det faktum att väsentlig information om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism kommuniceras på både finska och svenska. För det fall att ändringarna i lagstiftningen kommer att innebära merarbete för landskapsregeringen och lotteriinspektionen finns det behov av att justera den ersättning som de åländska tillsynsmyndigheterna erhåller för tillsynen. Landskapsregeringen och lotteriinspektionen välkomnar det fördjupade samarbetet med finansministeriet, inrikesministeriet, landskapsregeringen och lotteriinspektionen som stadfästs i ett samarbetsavtal. Detta tillvägagångssätt främjar ett regelbundet samarbete med tillsynsmyndigheterna på Åland. Landskapsregeringen och lotteriinspektionen anser oaktat detta att arbetsgruppens promemoria ytterligare bör konkretiseras avseende hur informationsutbytet avses fungera gentemot Åland och andra övervakare i svenskspråkiga Finland. Landskapsregeringen och Lotteriinspektionen önskar gärna ta del av nationella utbildningar som ordnas för tillsynsmyndigheter på svenska, alternativt att ta del av skriftligt material från dessa utbildningar på svenska.

Landskapsregeringen och lotteriinspektionen har inga övriga synpunkter på arbetsgruppens promemoria för att förbättra informationsutbytet i den nationella verksamheten för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Vicelanträd



Harry Jansson

Rättssakkunnig



Max Andersson

